

Bělohradské listy

Vydáno 28. 7. 2006 • Ročník VI • Cena 14,- Kč

4

Časopis Běláhradu a okolí
/ 2006

Objektivem Bělohradských listů

Foto: Václav Lejdar, Ladislav Stuchlík

**BĚLOHRADSKÉ
LISTY 4/2006**

Časopis Bělohradu a okolí

♦ Objektivem Bělohradských listů	2
♦ Fejeton (Jiří Sehnal)	3
♦ Zeptali jsme se za Vás	4
♦ Starosta odpovídá, MÚ informuje	5
♦ Informace z lázní (Lenka Vichnarová)	6
♦ Povídka na neděli (Jiří Sehnal)	7
♦ Pouť na Byšičkách (Oldřich Malý)	8
♦ Hornoveské hospody (Ladislav Stuchlík)	9
♦ Ohrožené památky (Tomáš Javůrek)	10 - 11
♦ Slavnosti písní a tanců „Pod Zvičinou“ (Ladislav Stuchlík)	12 - 13
♦ Jak se žije maminkám v Bělohradě (Antonie Vanišová)	14 - 15
♦ Bělohrad v labyrintu tajemna (Svatopluk Hrnčář)	16-17
♦ Z dopisů čtenářů	18
♦ Události - zajímavosti	19
♦ Sokolský den (Eduard Čeliš)	20 - 21
♦ Kultura	22
♦ Malá galerie Bělohradských listů Hudebník Václav Hlavatý (Zdeněk Prchal)	23

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

- ▶ Str. 1 - Václav Lejdar:
Start RAVO maratonu
- ▶ Str. 24 - Jiří Sehnal:
Trosky od Saxů

PŘIPRAVUJEME:

- ▶ Hospoda u Bílého hradu
- ▶ Rodáci a příznivci za 1.republiku
- ▶ Historie Sokola v Bělohradě
- ▶ Herec Jaroslav Vojta
- ▶ Motocykloví závodníci
- ▶ Sport
- ▶ Kultura
- ▶ Malá galerie osobností

**DALŠÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 22. 9. 2006**

Bělohradské listy

Vydává Město Lázně Bělohrad

Vychází jako dvouměsíčník

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Svatopluk Hrnčář, Eva Rejmontová, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vanišová, Ing. Lenka Vichnarová.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

Adresa: Město Lázně Bělohrad

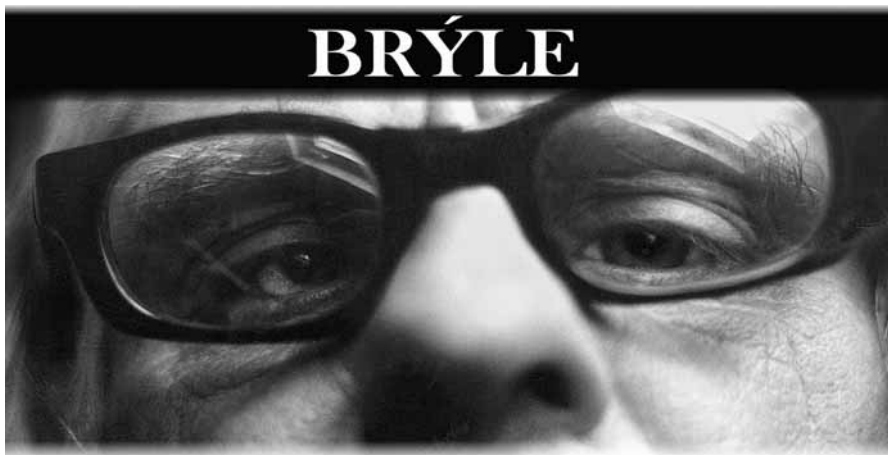
Městské kulturní středisko,

Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon: 493 792 208, Fax: 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba a tisk: tiskárna ARPA

S brýlemi jsme se setkali snad každý z nás. Mnozí je nosili už od dětství, jiní si je posadili na nos v dospělosti, v pokročilém věku se stávají nezbytností téměř pro všechny. Jako každý jiný převratný vynález, mají i brýle svou bohatou historii.

Jako první použil cosi na způsob brýlí císař Nero, jenž prý sledoval souboje gladiátorů skrze smaragdový kámen, tedy jakéhosi předchůdce slunečních brýlí. Ve středověku pak používali takzvané čtecí kameny, což byly hranoly průsvitného kamene, který fungoval jako zvětšovací sklo. Kámen se nazýval „beryl“ a odtud odvozeno slovo „brýle“.

Já sám jsem se s brýlemi poprvé setkal někdy před dvaceti lety. Byl jsem na zájezdu ve Francii a navštívil jsem i světoznámé poutní místo Lourdes. Před jeskyní Massabielle se tísnily stovky turistů u betonového koryta, z něhož si všichni cákali do očí záračnou vodu, aby dobře viděli. Prodral jsem se ke žlabu, nabral plnou dlaň vody a vychrstl si ji do očí. Byla studená jako led a zavěňela chlěmem. Když jsem se vrátil ze zájezdu, navštívil jsem očního lékaře. Rapidně se mi totiž zhoršil zrak. Očář mi předepsal dvojky spojky neboli brejle na čtení, a od tohoto okamžiku se staly mým věrným průvodcem časem i nečasem všedních i svátečních dnů.

Dokud jsem měl brýle toliko jedny, užil jsem si s nimi nejen dost legrace, ale též časté trable. První zádrhel se dostavil spolu se šňůrkou na brýle. Na jedné straně bylo praktické nosit je na krku, na druhé straně jsem velmi často brýle hledal. Našel jsem je pokaždé ve chvíli, když jsem se plazil po kolenou po místnosti. Rozverně se mi komíhaly na šňůrce na krku. Když někdy plastové očko šňůrky prasklo, situace se opakovala; automaticky jsem sahal na hruď po brýlích, ale brýle nikde. S drzostí sobě vlastní ležely na stole, avšak hledat brýle bez brýlí nebylo zas až tak jednoduché. A pak došlo k něčemu velmi neočekávanému; od brýlí odpadla stranice a hledat v koberci miniaturní šroubeček bylo nad mé síly. Když jsem ho potom konečně našel, absurdní situace se vyhroutil. Musel jsem si totiž pořídit brýle nové, abych ty staré mohl opravit. A tak jsem měl brýle dvoje.

Dnes už jich mám nejmíň deset. Jedničky na sledování televize, dvojky na čtení knížek, dvaapůlky, když jím kapra, trojky na telefonní seznam. Na příbalové letáky léků mám lupu. Brýle jsou na místech, kde je potřebuji, tedy všude. U počítače, na psacím stole, v kuchyni nad dřezem, v kůlně na ponku. Brýle samozřejmě nesmí chybět ani v autě, ani na WC či v koupelně vedle holicího strojků. Další nosím po kapsách svých svršků. Padne-li na mne splín, nasazuji si brýle růžové. Jsou však chvíle, kdy se k brýlím z pohodlnosti nehlásím. Stalo se mně před nedávnem, že jsem musel na jistém úřadě vyplnit jakýsi dotazník. „Nezlobte se,“ omluvil jsem se sličně úřednici, „ale zapomněl jsem si brýle.“ Chvíli se ošívala, ale pak vzala dotazník do ruky, kladla mi všetečné otázky, já ochotně odpovídal a ona pečlivě zapisovala. Když pak lejstra vyplnila, přistrčila mi je pod nos: „Tady mi to podepište...!“ Bezděle jsem sáhl do náprsní kapsy, nasadil si na nos brýle a dotazník podepsal. Výraz jejího obličejí bych těžko svedl popsát slovy, a věřte mi, že nikdy jsem neopustil úřad tak rychle. Jindy zase mám preventivně brýle na obličejí, ale když dojde k věci, zmateně je hledám po kapsách. „Máte je na nose!“ potažmo k mému věku mě taktně upozorní ti druzí, většinou mladší a neobrylení. A tak mě napadá, jestli to ve středověku neměli jednodušší. Vlášket se s kameny na krku či po kapsách nejspíš nebylo příliš pohodlné, ale zas mohli úředníka praštit brýlemi do hlavy, to kdyby jim nějaký ten dotazník podstříhl.

Zeptali jsme se za Vás

Změny při vydávání cestovních dokladů

Podle nařízení Rady EU jsou státy Evropské unie povinny zavést biometrické prvky do nově vydávaných cestovních dokladů. Stávající pasové knížky se příliš nezmění. Nově budou obsahovat čip s digitalizovanými osobními údaji držitele, především fotografií obličeje. Každý, kdo od podzimu požádá o cestovní doklad, bude přímo v kanceláři úřadu vyfotografován. Digitální snímek obličeje bude totiž zatím hlavním identifikačním znakem. Od února 2008 se pak přidá otisk prstu a do budoucna se počítá například se skenovaním oční duhovky.

V naší republice se tato povinnost vydávání nových cestovních dokladů s digitálním zpracováním podoby držitele a jeho podpisu zavádí od 1. 9. 2006. Tímto dnem také končí možnost zapisování dětí mladších 15 let do cestovního pasu rodičů. Zápisy dětí v cestovním pasu provedené do 31. 8. 2006 budou platit do 15 let věku dítěte bez ohledu na novelu zákona.

Shora uvedené změny se týkají pouze nově vydávaných cestovních dokladů,

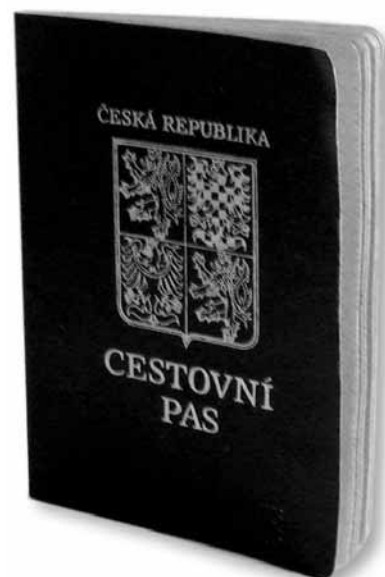
staré cestovní doklady zůstávají v platnosti po dobu v nich uvedenou.

Posledním termínem pro podání žádosti o stávající pasy na MěÚ v Lázních Bělohradě je **18. 8. 2006. Tímto dnem končí na MěÚ Lázně Bělohrad příjímání žádostí o vydání cestovních dokladů.**

Následně bude příjem žádostí pozastaven z důvodu přípravy pracoviště na nový systém zpracování těchto dokladů. **Žádat o nový cestovní doklad budou muset od 1. 9. 2006 občané s trvalým pobytem v Lázních Bělohradě (a okolních vesnicích) na MěÚ v Jičíně, oddělení cestovních dokladů.**

Změny správních poplatků při vydávání cestovních dokladů od 1. 9. 2006:

1. Vydání cestovního pasu se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat
  - a) občanům starším 15 let 600 Kč
  - b) občanům starším 5 let a mladším 15 let 100 Kč
  - c) občanům mladším 5 let 50 Kč

2. Vydání cestovního pasu bez strojově čitelných údajů (RYCHLO-PAS platnost půl roku)

- a) občanům starším 15 let 1.500 Kč
- b) občanům starším 5 let a mladším 15 let 1.000 Kč
- c) občanům mladším 5 let 100 Kč

Poplatek za vydání Osvědčení o státním občanství ČR pro osoby do 15 let - 100 Kč.

Simona Černá, MěÚ Lázně Bělohrad

Jak proběhly 2. - 3. června volby na Bělohradsku a jak vypadala jejich příprava?

Ve dnech 2. a 3. 6. 2006 se uskutečnily volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Ve stálém seznamu voličů Městského úřadu Lázně Bělohrad bylo ve dnech voleb zapsáno 3.036 oprávněných občanů, kteří hlasovali v 7 volebních okrscích - Základní škole K. V. Raise, Hasičské zbrojnici Lázně Bělohrad, bývalé škole v Brtvi, Kulturním domě Jiskra Horní Nová Ves, Kulturním domě Hřídelec, Kulturním domě Lány a v Hasičské zbrojnici Prostřední Nová Ves. Voleb v Lázních Bělohradě se zúčastnili i voliči z jiných obcí, kteří volili na voličský průkaz, nebo voliči, kteří byli nahlášení do zvláštního seznamu Anenskými slatinými lázněmi z důvodu jejich léčebného pobytu. Celkem v lázních volilo 150 lázeňských hostů. Pro uskutečnění voleb Městský úřad Lázně Bělohrad mimo jiné zajišťoval servis pro okolní obce, zajišťoval naplnění doručovacích obálek hlasovacími lístky a jejich distribuci bělohradským voličům, přípravu volebních místností, atd. V 7 okrscích zasedalo celkem 35 členů volebních komisí, kteří po ukončení hlasování počítali odevzdané úřední obálky a platné hlasovací lístky se zohledněnými preferenčními hlasy u jednotlivých kandidátů. Výsledky hlasování za Lázně Bělohrad byly odeslány do centra v sobotu do 17:00 hodin v rekordním čase v porovnání s minulými volbami. Voleb se zúčastnilo 71,4 % oprávněných voličů. S nejvyšším počtem hlasů se umístily strany ODS 40,1 %, ČSSD 27,6 % a KSČM 11,8 % hlasů.

Ještě nás ve dnech 20. - 21. října 2006 čekají volby do zastupitelstva města, které jsou náročnější na zjištění výsledků hlasování, protože voliči mohou volit tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva města má být zvoleno. Zastupitelstvo města Lázně Bělohrad na svém zasedání dne 21. 6. 2006 schválilo 15 členů.

Dagmar Blajdová, MěÚ Lázně Bělohrad

Pozemkový fond České republiky vlastní v našem lázeňském městě pozemky v turisticky exponované lokalitě na Byšičkách. Tyto neudržíte, takže jsou zarostlé vysokou travou. Dle vyjádření ředitelky PF ČR Jičín není úkolem PF ČR pozemky udržovat, ale privatizovat. Jak má město záležitost řešit a vysvětlovat občanům města a lázeňským hostům, proč nejsou tyto pozemky posekané?

Prvotním úkolem Pozemkového fondu ČR, jako právnické osoby zřízené státem, je skutečně odstátnování státní zemědělské půdy.

S ohledem na tuto skutečnost byly pozemky, na něž se dotazujete, zařazeny Pozemkovým fondem ČR do veřejné nabídky pozemků podle § 7 zákona o prodeji půdy a budou prodány zájemcům, kteří o ně projeví zájem.

Ti se pak stanou novými nabyvateli těchto parcel, zabezpečujícími i jejich údržbu.

Co se týče odstátnění uvedených parcel, máme za to, že bude hotovo do konce letošního roku.

S pozdravem

MgA. Michal Bureš, tiskový mluvčí PF ČR

••• Starosta odpovídá

Proti mléčné jídelně v křižovatce na Hořice stojí na zákazu stání stále několik aut, někdy dokonce označených „prodám“. Jednoznačně porušují pravidla silničního provozu. Proč s nimi něco neuděláte?

Se zástupci dopravního inspektorátu Policie ČR jsme místa ve městě, kde dochází k porušování pravidel silničního provozu, na podzim prošli a bylo nám přislíbeno, že budou tato místa kontrolovat. V průběhu zimy, kdy vozidla zde zaparkovaná omezovala vyhrnování a bránila plynulosti provozu, jsme zaparkovaná vozidla vyfotografovali a s dopisem opět zaslali na Policii ČR. Několikrát jsme na policii také telefonovali. Odpověď jsme do dnešního dne nedostali. Víme ale, že policisté jednají s majiteli těchto aut a došlo i k udělení pokut. Rada města nyní připravuje řešení situace využitím městské policie některého z okolních měst.

Před mateřskou školkou v ulici T. G. Masaryka je často neúnosná dopravní situace, když zde zastavují rodiče, kteří přijíždějí auty do školky pro své děti. Nemohli byste pro ně udělat parkoviště třeba na zahradě školky?

Nemyslím si, že by rodiče, kteří jezdou do MŠ pro své děti, zajížděli na parkoviště za MŠ. Navíc zahradu využívá při pěkném počasí pravidelně mateřská školka. V ulici T. G. Masaryka připravujeme rekonstrukci chodníků a chceme zde vytvořit základy pro krátkodobé zastavení aut podobně jako v Lázeňské ulici. Letos jsme ale upřednostnili rekonstrukci chodníků v Komenského ulici, neboť tam bude VČE provádět kabelizaci elektrického vedení a my budovat nové veřejné osvětlení, takže dlaždicový chodník se bude stejně rozebírat. Řadu dopravních problémů ve městě (především v ulicích T. G. Masaryka, Lázeňské a na náměstí K. V. Raise) měl vyřešit obchvat města.

Neuvažujete o prodloužení svodidel na výjezdu z města na Koutech v Horní Nové Vsi? V tomto místě už bylo několik dopravních nehod, kterým by svodidla zabránila.

V době rekonstrukce silnice II. třídy na Bělou u Pecky jsme o prodloužení svodidel s investorem stavby Správy a údržbou silnic jednali. Bylo nám řečeno, že takto navrhl svodidla projektant a takto byl projekt příslušnými orgány schválen a že změna není možná.

Ve zprávě o hospodaření města za rok 2005, kterou jste měli vyvěšenou na úřední desce, je uvedeno jako nedostatek neoprávněné vyplacení od-

měn. Můžete vysvětlit, kdo tyto odměny dostal?

Ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření města za rok 2005 je uveden jediný nedostatek spočívající v „nesprávném stanovením výše odměn“. Tedy trochu jiná formulace než uvádíte. Uvolnění členové zastupitelstva (starosta a místostarosta) nedostávají podle zákona o obcích mzdu, ale odměnu, jejíž část tvoří příplatek podle počtu obyvatel obce. Od 1. 1. 2005 se změnil způsob výpočtu tohoto příplatku, když se nově počet obyvatel zaokrouhluje na celé stovky nahoru, zatímco dříve se vycházelo z přesného počtu obyvatel obce. Nedostatek spočíval v tom, že mně a místostarostovi byla v roce 2005 vyplácena odměna podle starých pravidel, tzn. že jsme každý dostával měsíčně nižší mzdu o 60 Kč. Rozhodně nikdo nedostal neoprávněné odměny.

22.6.2006

Zastupitelstvo města ••• informuje

Veřejné zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo **17. května 2006** v hotelu Anna Marie. Zastupitelé se nejprve zabývali nákupem, prodejem a směnou nemovitostí, poté projednali a schválili závěrečný účet města za rok 2005 bez výhrad, když příjmy za uvedené období činily 67.325.360 Kč, výdaje 69.866.150 Kč a zůstatek k 31. 12. 2005 4.285.570 Kč. Zastupitelstvo města dále projednalo a schválilo rozpočtové opatření č. 2/2006, plán odpadového hospodářství a statut sociálního fondu města.

Další veřejné zasedání zastupitelstva města proběhlo **21. června 2006** v aule základní školy. Zastupitelé schválili prodej pozemku, změnu č. 1 územního plánu města, rozpočtové opatření č. 3 a přijetí investičního úvěru. Dále projednali a schválili počet členů zastupitelstva města v příštím volebním období na 15, záměr pořízení změny č. 2 územního plánu města a další postup řešení nájemní smlouvy za zámek s krajským úřadem. Naopak zastupitelé neschválili poskytnutí půjčky fyzické osobě. Zastupitelé též ocenili manžele Rychterovi za dlouholetý přínos kultuře ve městě.

2006 Puro-Klima Open

Sedmý ročník Puro-klima open se vydařil. Chladné a deštivé počasí, tak vypadalo sobotní ráno 27. května. Hosty sedmého ročníku PURO-KLIMA OPEN to od příjezdu na tenisový turnaj neodradilo, i když poslední dva roky museli řešit opačnou situaci – tropické vedro. Nakonec bylo počasí přijatelné, a tak mohli okolo desáté hodiny ráno propuknout na kurtech lité tenisové boje, ovšem v přátelském duchu.

Jako po jiné roky, i letos si změřily síly známé osobnosti ze světa sportu a showbyznysu s hráči ze společnosti PUROKLIMA, All Dent, Anenské slatinné lázně, zástupci nemocnic a dalšími.

Mnozí účastníci vyzkoušeli ještě před odehráním prvního fiftýnu procedury v nově zrekonstruovaných prostorách balneo provozu lázeňského hotelu Grand. Během turnaje, kterého se ze známých tváří zúčastnili tradičně například sportovci - internacionálové Antonín Panenka, Jiří Hrdina, Pavel Richter či umělci Václav Vydra nebo Lešek Semelka, našli tenisté čas na ochutnávku specialit z lázeňské kuchyně.

Do Bělohradu a Bažantnice je však nejvíce ze všeho táhne, jak neopomenuli zdůraznit, přátelská atmosféra a krásné prostředí. „Těší mě, že se z turnaje stává tradice, při které se sejdou příznivci tenisu a přátelé. Setkání v tomto prostředí rozvíjí vztahy a přináší tolik potřebnou pohodu do našeho života,“ poznamenal na závěr turnaje, jehož vítěz si odnesl kromě poháru také velký dárkový koš, předseda představenstva společnosti PURO-KLIMA ing. Jaromír Ferbr.

A jak to dopadlo? Třetí místo obsadil ing. Jiří Kučera, druhé místo vybojoval Antonín Panenka a vítězem se stal Pavel Richter. Ten poznamenal: „Tady bych hrál každý den. Jezdím sem rád, je to tu perfektní a úžasně se o nás starají.“

Herec VÁCLAV VYDRA

Přijel jste vyhrát?

Přijíždím si zahrát. Pochopil jsem, že když chci moc vyhrát, tak se to změnit v trápení a utrpení. Jsem spokojený. Prohrát s Pavlem Richtrem je v podstatě povinnost (smích). Ne, on hraje opravdu dobře.

A když porovnáte turnaj s loňským?

V Lázních Bělohradě bylo a je moc příjemně vždycky, před rokem však bylo větší teplo. Chladnější počasí, jako je dnes, maximálně do 25 stupňů, mám hrozně rád. Tady také vše velmi precizně a dokonale funguje.

Hokejový internacionál JIRÍ HRDINA

Co pro vás tenisový turnaj PURO-KLIMA OPEN znamená?

Vždy je tady absolutně bezvadná nálada a pohoda, z toho důvodu sem moc rád jezdím. Nikdo tady nesoutěží za každou cenu, proto tento turnaj považuji za krásné zahájení tenisové sezóny a léta.

Nevadí vám prohra s účastnicí turnaje?

Samozřejmě každá porážka zamrzí, ale nezáleží na tom, zda je od ženy či od muže. Bylo vidět, že moje soupeřka přes zimu trénovala, protože nezkazila jediný úder. Zatímco já jsem kvůli práci držel raketu letos poprvé.

Fotbalový internacionál ANTONÍN PANENKA

Třikrát jste byl na tomto turnaji druhý. Jak jste spokojený s výsledkem?

Celý život dělám sport, jehož smyslem je v duchu fair play vyhrát. Pomalu jsem ve věku, kdy člověk téměř všechno prohrává, na to si musím zvykat. Každý úspěch mě trochu povzbudí a trochu oddálí ten čas, kdy budu chodit jen pro míček (smích).

Nezlobí vás vaše tělo?

Mám problémy s kyčlí a letos se to vystupňovalo. Při každém kroku cítím bolest a občas musím i spolknout prášek, abych vydržel hrát celý den. Ráno jsem v lázních absolvoval perličkovou koupel a myslím si, že mi pomohla. Díky ní jsem to dnes docela slušně odehrál.

A jedna fotbalová otázka. Koho tipujete na vítěze fotbalového mistrovství světa?

Nelze tipovat. Jsou týmy, které mají papírově velké šance, ale vždy se na turnajích objeví někdo nový, kdo překvapí. Bude záležet na momentální formě hráčů, na zranění, jaké budou mít klima v mužstvu. Pro mě je největším favoritem Brazílie.

Hokejový internacionál PAVEL RICHTER

Napadlo vás někdy, že byste jel do lázní?

Rád si zahrám tenis, což mě baví víc než se léčit. Tedy zatím, co bude, to nikdo neví.

Líbí se vám tu?

Je tu krásná příroda, bezvadní lidé. Zahrajeme si, popovídáme si, odreagujeme se. Schází se zde každý rok okruh podobných lidí. A společně s lékaři a lidmi z lázeňského městečka vytváříme dobrou partu.

Je tenis vaším nejoblíbenějším sportem?

Začal jsem ho hrát v sedmnácti a baví mě dodnes. Také se věnuji golfu, který jsem začal hrát s Tondou Panenkou asi před deseti lety. Na třetím místě je hokej.

Podle Puro-klima info zpracovala
Lenka Vichnarová

POVÍDKA NA NEDĚLI

Povídka, která mi už delší dobu leží v hlavě a na srdci, vlastně ani povídkou není, neboť jí chybí začátek i konec, ale hlavně - příběh. Protože on to není ani příběh, nýbrž vyprávění, jež je pravdivé a které lze bez nadsázky začít slovy „je-není“. Je totiž pevně zakotvené v čase a prostoru a lze je ukončit slovy „bude-nebude.“ A to je to, co mi leží na srdci, neboť vím, že chvíle, kdy ono „nebude“ se zázračnou rychlostí přibližuje a nerad bych ve chvíli, kdy se stane realitou, začínal své vyprávění slovy „bylo-nebylo“.

Je neděle ráno, 07:25, mrholí, zvon na věži vzdáleného kostela dozněl a ve stoupání, v místě zvaném Na Saxích, zastavuje dálkový autobus. Ačkoli tu není žádná zastávka, expresní bus tady neděli co neděli zastavuje už pěkných pár let. Motor tiše vrní, lidé nastupují a autobus se opět rozjíždí. V létě, v zimě, v čase i nečase. Řidiči dálkového spoje se střídají, lidé jsou stále titíž. Jsou čtyři. Pan Josef a jeho žena Zdena, paní Blažena a paní Alena. Dohromady je jim tři sta šestnáct let. Dnes, samozřejmě. Za rok už to bude o čtyři roky víc. Pakliže někdo neodpadne, protože tři sta šestnáct děleno čtyřmi je sedmdesát devět, což je věk, kdy odpadnutí je velmi pravděpodobné. Ale zatím se drží dobře, i když často jeden druhého, aby neupadli, ale do autobusu ještě všichni nastoupí. Po pár metrech jízdy se před jejich očima otevírá panoráma krajiny, o níž lze bez patosu říct, že je to „ta krásná země, země česká, domov náš...“

Co na tom, že na horizontu se tyčí Trosky, které se těm čtyřem v autobusu tak trochu podobají. Vždyť i ta stará zřícenina středověkého hradu je součástí území, zvaného Český ráj. Zemský ráj to na pohled. Někdy mám pocit, jestli Kajetán Tyl nepsal text své písně „Kde domov můj“ zrovna tady na tomhle kopečku nad Bělohradem?

Je neděle ráno, 07:40, hustě prší a dálkový autobus zastavuje pod mými okny. Otevírám střešní okno a potichu si oddechnu: poutníci jsou čtyři, řidič Ondra se usmívá, zavírá za nimi dveře, řadí rychlost a expres se rozjíždí. Také zde není žádná zastávka, ale narozdíl od stoupání Na Saxích, rozjíždí se tady na rovině. Zvon kostela se opět rozhoupává a údery jeho srdce zvou poutníky ke mši svaté. Také mně buší srdce jako pomatené. To proto, že ještě před chvílí jsem neměl jakoukoli jistotu, že budou čtyři. Často se stalo, že vystoupili toliko tři, a to se mi vždycky srdce téměř zastavilo. Naštěstí za týden nato byli opět čtyři. Občas byl někdo nemocný, jindy někdo jiný zaspal. Zaplať pámbu za to. Víím dobře, že jednou vystoupí jen tři, pak dva a nakonec jen jeden, protože ti druzí zaspali na věky, ale také víím, že i tomu jednomu jedinému v kopci Na Saxích expres zastaví, neboť ona to není pouze dobrá vůle mladých šoférů, on je to jakýsi řád.

Zvláštní slovo. Kolik jen řádů obsahuje kdejaká encyklopedie. Řády církevní, řády za zásluhy, organizační řády, právní řády, řády všelijakých rytířů, Řád Bílého lva, řád Zlatého rouna, řád Zlatého úsvitu, atakdale, atakdale. Jen dva řády v lexikonech chybějí; jízdní řád a řád Boží. Přitom oba tyto řády mají cosi společného, přestože někdy nejsou tak docela v souladu. Řidiči autobusu porušují jízdní řád, aby se ti čtyři, co dodržují řád Boží, dostali včas na mši. Proč to dělají? Nevím, zda jsou páni Ondra, Mirek, Karel a Josef věřící, víím však jistě, že jsou to křesťani. Nevím jen, jestli to vědí i oni sami. Buď jak buď, kdyby jimi nebyli, těm druhým by určitě nezastavili. Navíc mně vrtá hlavou, že jede-li na této lince z nějakých vážných důvodů náhradní a cizí šofér, zastaví taky. Mám pro to jediné vysvětlení: stalo se to řádem. Jakýmsi nepsaným jízdním řádem slušných lidí, kteří se jím řídí podobně jako mnoho jiných, jež se řídí nepsanými zákony. Neboť slušnost je nepsaným zákonem. Podobně jako slůvko „děkuji“, jež ti čtyři poutníci z obce L. vyslovují jako poděkování za jízdenku, která de facto ani de iure neexistuje.

A to je v podstatě všechno, co jsem vám chtěl říct. Řekl jsem to trochu rychle, přiznávám, ale jsou věci, které se nedají odkládat, protože už brzy nebudou. Jednou zaspí i ten poslední a autobusy už zastavovat nebudou. Určitě ale na kopci Na Saxích přibrzdí a řidiči pohlédnou do dáli na tu „krásnou zemi, zemi českou, domov náš...“

A potichu, velmi tiše, aby je nikdo neslyšel, si povzdychnou: „Taková tu kdysi byla krásná zastávka.“

POUŤ NA BYŠIČKÁCH

Pouť - jest cesta neboli putování, obzvláště pak putování k místu posvátnému nebo památnému. Odedávna, hlavně však ve středověku, bývaly podnikány pouti do Svaté země a do Říma a ještě za našich dob jest mnoho míst poutnických, kam putují věřící ku hrobům, ostatkům, obrazům svatých nebo světic. Mohamedáni konají pouť do Mekky, Indové k posvátnému Gangu.

My putujeme každý rok u svátku Petra a Pavla na místo nad Bělohradem zvané Byšička. Zde scházejí se lidé z okolních obcí, aby se zúčastnili mše svaté v místním kostelíku. Dříve bývalo tu jistě hodně bud, jak můžeme vyčíst z dobových fotografií, dnes zajišťují občerstvení poutníků dobrovolní hasiči z Dolní Nové Vsi a pan Laušman z Miletína se svými cukrářskými výrobky. Příjemným zpestřením pro účastníky pouti jsou vyhlídkové lety místního Aeroklubu a posezení při dobré muzice.

ZE VZPOMÍNEK BOHUSLAVA HRNČÍŘE (1890 - 1977)

Na byšičskou (zkráceně byšickou) pouť jsme pravidelně chodívali. U kostelíku Petra a Pavla stávalo několik perníkářských bud, malý stánek s hračkami a bouda s lavicemi, kde se prodávaly párky, pivo a limonáda. Další prodejce nabízel močené okurky, jiný třešně. Pozoruhodnou atrakci předváděl jakýsi strejc. Seděl u válečkového gramofonu a zájemcům za jeden krejcar zastrkával do uší malá naslouchátka. A co si posluchač vyslechl? Radeckého marš. Na pouti se prodávala i další „kultura“. Obrazy svatých, strážných andělů, krajiny s jeleny a pytláky. Jednou, když mi bylo asi šest let, se mi na téhle pouti zalíbila krásná plechová trumpetka s červeným střapečkem. Mořil jsem tatínka, aby mi ji koupil, ale ten mi to vymlouval, že se brzy rozláme a že je moc drahá. Stála totiž 30 krejcarů. A tak místo trumpetky se koupilo „poutí“. Pytlík s perníkovými bobky.

Takto vypadala pouť před 110 lety.

Pouť na Byšičkách v roce 1896.

ZE VZPOMÍNEK SVATOPLUKA HRNČÍŘE

Připomenuli si byšičskou pouť našeho dětství, vybaví se mi zalípané prsty od tureckého medu a sladká chuť bobků, což byly perníčky s cukrovou polevou. Jaký byl jejich tvar, už dodávat nemusím. Ale ještě jedna vzpomínka mně z paměti vyplouvá...

Mezi četnými návštěvníky poutě se hrdě prochází známý bělohradský výtržník s nezvyklou ozdobou. Kolem krku mu visí spousta dlouhých šlahounů s nádhernými bělostnými lekníny, které natrhal na blízkém Bahníku. Zatímco děvčata zadoní, aby jim květy daroval, maminka ustrne a bezohledného „lovce“ leknínů odsuzuje. Asi po dvou hodinách při návratu domů jsme před lázněmi zmíněného mladíka znovu viděli. Svou kořist z Bahníku nabízel lázeňským hostům, zatímco nešťastné květy vadly a zkomíraly...

Takto vypadá pouť dnes.

HORNŮVESKÉ HOSPODY

Hartmanova hospoda

Restaurace, hospody, nálevny či kořalny. Tak se dříve říkalo vesnickým putykám i podnikům veskrze důstojným. Při seriálu našich zastávek se ještě jednou podíváme na Horní Novou Ves a zmapujeme ty hospody, o kterých jsme ještě nepsali. Informací je o nich veskrze málo, a tak útržkovitě projdeme jejich historii a místa, kde stály.

Začneme od hranice s Prostřední Novou Vsí, kde stála jako první hospoda **U Krušínů** nebo také **Krušínova hospoda**. Ta vznikla v domě penězokazce Šulce, který požádal o možnost zřídit zde hostinec. Když jej úřady zatkly, dostal se zadlužený dům i s živností do majetku jeho mladé manželky Anny. Ta si po Šulcově smrti vzala za manžela Zavadila a když zemřel, vdala se znovu, tentokrát za hostinského Krušinu. Podnik vedla až do své smrti. Hospodu zdědila dcera provdaná Fléglová a její manžel František živnost provozoval. Byl tady lokál, sál v patře a řeznický krám. Často se stávalo, že zízivní, nebo kouřeničtí občané v noci tloukli na okno a volali: „*Krušínová, otevřete a prodejte mně veržínka.*“ Vyhověla všem. V lokále se i bydlelo. K tomu se váže historka o kouření. V hospodské místnosti na peci spaly děti a kolem stolu seděli sedláci a mazali karty při světle petrolejky. Kouřili cigára a veržínka tak intenzivně, že vzduch v místnosti byl velmi špatný, až jim zhášela lampa. Museli ji proto co chvíli sundat z háku a dát k zemi, aby se rozhořela a posvítila karbaníkům do listu. A v tom hustém kouři a špatném vzduchu sladce spaly děti. Hospoda v třicátých letech minulého století zanikla.

Další neexistující hornoveská hospoda byla **Hartmanova**. Tu původně vlastnil velmi podnikavý hostinský Feiks, který přistavěl sál. V šedesátých letech minulého století byla přestavěna na kulturní dům. Dnes v jejím sále zkouší soubor Hofeňák a má tady svoje technické zázemí.

Na místě dnešní Kampeličky a hasičské zbrojnice č.p.24 také stávala hospoda. Majitelem byl **Josef Finling**. Byla v ní dokonce jedna školní třída, kde se učilo od 1. 1. 1876. Ale právě při stavbě Kampeličky byla zbourána.

Vedle však dodnes stojí dům, na jehož omítce je zřetelný název - Řeznictví a nad vedlejším vchodem - Hospoda. Tu vlastnil hostinský **Lámr**. K hospodě patřilo samozřejmě i malé hospodářství. Hostinský Antonín Lámr říkal: „*Když nepůjde řeznictví, půjde hospoda anebo hospodářství.*“ Ze to ale měl vymyšleno!

O Ježkově hospodě jsme již psali v BL 6/2004.

Naproti Šolcově továrně v čísle popisném 43 stávala při silnici ještě hospoda **Štanerova**, později **Rulfova**. Na tu pan Hartman z H. N. Vsi vzpomíná: „*Než jsme odjeli vlakem na vojnu, v týhle hospodě jsme se sešli. Dali si párek a pak sbohem rodná vísko! Hezky se tam sedělo i tancovalo.*“

V kronice H. N. Vsi se píše ještě o jedné hospodě. Jmenovala se **U sedmi smrků**, ale kde stávala, nikdo neví.

To je o hornoveských hospodách asi všechno. Lidé se v nich scházeli, bavili se a navzájem informovali. Zdálo by se, že toho hezkého bylo hodně. Putyky však přinášely i mnoho strážní a nevole. V kronice hornoveské píše kronikář Josef Ježek:

„*Asi od roku 1870 zahnízdilo se v naší obci nadměrné pití kořalky, jež přetrvalo více jak 20 roků. Tento kořaleč-*

ný mor zavinily částečně též úřady, neboť kromě dvou zde stávajících hostinců v čísle popisném 21 a v čísle 43, povolily ještě tři nové, a sice Antonínu Šulcovi v čísle 121, který byl vystavěn z obecní sýpky, v čísle 24 a 27. Kromě toho bylo možno podle § 38 prodávati kořalku a pivo v čísle pop. 47 a dále v jiných krámech. V krátké době tak si na kořalku zvykli zdejší občané, že mnozí z nich utopili v ní své štěstí rodinné. Mnoho rolníků přišlo tehdy o chalupy nebo museli části prodati, aby zaplatili dluhy pitím nahromaděné. Zprávy o tomto kořalečném moru dostaly se široko daleko, takže naše obec v tom čase požívala v širokém okolí velice špatné pověsti. Následky objevily se ještě v pozdějších letech ve škole, kde špatný prospěch dětí přičítali učitelé nesmírnému pití jejich otců ve dřívějších neblahých letech.“

Krušínova hospoda

Podarí se zachránit čtyři významné bělohradské památky?

V historii památkové péče se většinou objevují dva typy památek - národního a místního významu. V památkové péči se převážně setkává hodnota architektonická s hodnotou historie, která daným objektem prošla. Na území Čech byla kategorie místních památek užívána v dobách Rakousko-uherské monarchie a mnohá česká města se k této praxi opět vrací. Má to svou dobrou logiku: Proč by nám památky, které mají svůj význam především pro Bělohrad, mělo chránit ministerstvo kultury? Jestliže si jich sami vážíme, dokážeme si je přeci ochránit! Když jsem v létě prováděl srovnávací výzkum bělohradské architektury, setkal jsem se s velkou pozorností, kterou bělohradská veřejnost od obyvatel až po pracovníky radnice projevovala ke stavbám, které v následujících řádkách popíšu. Věřím proto, že vedle slavného objektu zámku od architektonické hvězdy Santiniho mají naději na přežití i památky důležité z místního hlediska a podporující zdravý patriotismus.

Nejvíce na očích veřejnosti je tzv. **Pižlův dům**, č.p. 106 na náměstí z roku 1881. Je to stavba klasické, velmi harmonické formy se zajímavou štukovou výzdobou a významným umístěním v centru města. Svou historií je spojena především s bělohradským kupcem Mikulášem Pižlem a jeho synem Jindřichem, který vynikal svou aktivitou společenskou i podnikatelskou. Po 2. světové válce jsme dočasně přivykli jejímu užití pro rozvoj motorismu v jeho průkopnické etapě. Pak se ale benzínová pumpa odstěhovala tam, kam patří. Dům osiřel a všichni jsme si začali představovat, jak by mohl zazářit uprostřed města s adekvátně opravenou fasádou a odpovídající veřejnou funkcí. Rodina Pižlova v něm samozřejmě kdysi bydlela, dnes by toto místo ale pro obývání příjemné nebylo. Zato se však přímo nabízí k atraktivnímu užití jako kavárna, restaurace nebo kvalitní obchod. Věřme, že nový majitel naváže na styl uznávaného měšťana Pižla a architektonicky kvalitní dům od mistra Poličanského z Hořic zazáří uprostřed Lázní Bělohradu v nové kráse.

Stará pošta na náměstí č. p. 13 má nejen zajímavou historii, ale také mimořádně bohatou plastickou výzdobu fasády. Počátky poštovní činnosti dnes už patří k významným prvkům rozvoje novodobé civilizace měst. Jen si zkuste představit, jak na náměstí před poštou zastavovaly dostavníky a pan poštovník Václav Malý zprostředkoval všechna spojení se světem. Po dostavnících přišel telegraf, po něm první telefony. V domě byla také hospoda, kde se pořádaly bály, na něž chodila městská honorace a výjimkou nebyla ani návštěva šlechty - hrabat Aichelburkových. Při svých pozdějších návštěvách města zde bydlíval a také tvořil slavný rodák Karel Václav Rais. Do budoucna nabízí objekt velmi univerzální užití. V každém případě stojí na atraktivním místě Lázní Bělohradu, které může majiteli přinést odpovídající zisk, s nímž přirozeně souvisí i vzhled fasády. Zde je důležité si uvědomit, že její plastická výzdoba je hlavní architektonickou hodnotou domu. Pokud by se jí nepodařilo zachránit nebo dokonce byla omylem nahrazena hladkou omítkou, jak tomu bylo zvykem za vlády bolševika, stal by se z ozdobného objektu naopak prvek hyzdící centrum města.

Pan Materna, dědic mimořádně hodnotného **selského stavení na počátku Horní Nové Vsi** (č. p. 92) to má jednodušší než majitelé předchozích dvou objektů v centru města. Vztah k domu mu přibližuje rodinná tradice. Ještě na obalu DVD filmu o Bělohradě z počátku 70. let můžeme spatřit toto stavení v harmonické souhře se sousedními tradičními domy. Dnes tento soulad již vzal za své promícháním s novou nesourodou výstavbou. O to více však vynikají kvality tradičních dřevěných staveb minulosti. Mnozí si toho jsou vědomi již nyní, jiní na to

přicházejí až s odstupem, kdy nastávají módní vlny obdivu různých slohů minulosti, což se pak odráží také na přehnaně rostoucích cenách. Mnohá selská stavení jsou v Bělohradě ukázkově opravena. Přispívají k tomu nejen místní občané, ale také rekreatanti, často pocházející z bělohradských rodů. Je pravda, že tyto stavby někdy nejsou zcela příjemné pro trvalé bydlení. Na druhou stranu jsou ale mimořádně atraktivní pro rekreaci. Pro místní podnikatele se pak zejména s rozvojem lázní a doplňkového soukromého ubytování nabízí zajímavá možnost zisku. Zahraniční zkušenosti říkají, že o Maternovu chalupu by se mohli v budoucnosti hosté lázní doslova poprat. Je nositelem potenciálního zisku, z něhož může schopný podnikatel mnoho vytěžit. Má nejen mimořádné architektonické hodnoty, ale také výhodnou polohu vůči centru a klid ve svém okolí.

Zatímco první dvě památky na náměstí, stejně jako Maternův dům, stojí na očích veřejnosti, poslední z hodnotných objektů je ukryt v ústraní. „Německý kopec“ ční nad Horní Novou Vsí jako jedna ze dvou vzpomínek na odlišné etnikum, které bylo součástí historie Bělohradu. Tamější komunita měla i svou malou návěs a nedaleko ní stojí velká stavba bývalé **háčovny** (č. p. 107), nesoucí prvky stylu známého ze Sudet. Dům dává kolemjdoucím najevo, že zanedlouho by se mohl dostat do stavu, kdy už mu bude jen těžko (a drazo) pomoci. Pokud by nebyl lukrativní pro drobné podnikání neobtěžující obytnou zónu, leží v místech ideálním pro rekreaci. A pokud by investice potřebné pro jeho opravu přesáhly místní možnosti, je jisté, že při dnešním zájmu o kvalitní rekreační objekty by se našel zájemce z velkého města. To by jistě byla možnost lepší, než nechat stavebně zajímavý objekt spadnout.

Opravy všech uvedených památných nemovitostí si vyžadují určité finanční prostředky. Město by mohlo jejich památkovou ochranu podpořit právě finančním příspěvkem. Obec to dělá např. formou grantů vypsanych pro opravy vytipovaných hodnotných historických staveb. Záleží jen na rozhodnutí zastupitelstva. A samozřejmě se zde nabízí také klasická cesta - navrhnout objekty za kulturní památky Ministerstvu kultury a žádat o příspěvky na jejich údržbu. Je to však komplikovanější postup. Věřím spíše na kulturnost obyvatel Bělohradu a jejich schopnost se postarat stejně o svou tradici jako o další rozvoj.

autor se zabývá historií architektury a urbanismu

Odpověď NPÚ Pardubice k návrhu na prohlášení objektů za kulturní památku

Posílám informativní zprávu ve věci jednání komise na NPÚ územním odb. pracovišti v Pardubicích 15. 5. 2006 ve věci návrhů na prohlášení objektů za KP v LB. **Budova čp. 13, Stará pošta** - komise doporučila podání komplet. návrhu vč. pozemku, brány s oplocením. Vlastník bohužel nereaguje na výzvy, nutné je zdokumentování interiéru. **Dům čp. 106 Pižlův dům** komise nedoporučuje (nevratná poškození architekt. a památkové hodnoty). **Roubený seník** (Bažantnice) - komise nedoporučuje, novodobě upravená drobná stavba. **HNV čp. 92 Maternova chalupa** - komise nedoporučuje, pouze relikt dekorativních dřevěných prvků, neobydleno, havarijný stav. **HNV, háčovna čp. 107** - komise doporučuje dále sledovat a dopracovat návrh.

Byšičky, krásná lokalita s kostelem sv. Petra a Pavla včetně opravených Zastavení křížové cesty, upřímné poděkování m.j. zaslouží pan František Koubek a Město LB. Více takových míst!

Viktor Blažek, NPÚ Pardubice

Kdo by neznal v Lázních Bělohradě svátek hudby a tance, jehož 32. ročník nedávno skončil. Mnozí ho mají v živé paměti a kdo ho letos nenavštívil, byl alespoň na některém z předchozích ročníků. Málokdo však zná Slavnosti z té druhé stránky, stránky přípravy a technického zajištění. Možná, že bude zajímavé podívat se folklóru v Bělohradě trochu pod pokličku. Zkusme to s ředitelem festivalu **Jindřichem Rychterou**.

Kdy se začínají slavnosti připravovat?

Příští festival se začíná připravovat se chvílí, kdy současný končí. Je plno nápadů, zkušenosti se posunou o kousek dál a naváží se nové kontakty. Nejprve se musí vybrat soubory. Ty vybíráme při vystoupeních souboru Hořeňák a Hořeňáček na podobných akcích, kde vidíme řadu vynikajících folklórnických souborů a kde s nimi také nejlépe navážeme kontakt. Sami jich již řadu známe, jsou to tradiční účastníci, např. soubor z německého Altenburgu, nebo některé české a moravské soubory. Pak je tu FOS, tedy Folklorní sdružení, které zve zahraniční účastníky a podle termínu z nich vybíráme. Je to na jejich doporučení. Podobně i my pak jezdíme do ciziny a i tam koukáme, kdo by se k nám hodil. Dbáme na to, aby byla kvalita, a myslím, že v Bělohradě kvalita vždycky byla. Další věcí, která se dělá dávno před festivalem, je propagace. Zařazení do katalogů, nabídek, rozhlasových a televizních pořadů je poměrně dlouhodobá záležitost. Teprve pak přicházejí pozvánky, plakáty a místní propagační akce. Propagace je vůbec velmi důležitá, když si představíte, že je v republice za sezonu více jak 50 folklórnických festivalů, musíte o sobě dát vědět.

Pak jsou tu peníze. Bez nich se nedá taková akce uskutečnit. Je na ni třeba získat velké sponzory. Část peněz je od FOSu, od Královéhradeckého kraje a nemalou částku dá Město Lázně Bělohrad. Pak jsou tu menší sponzoři, kteří dají 20 - 25 000, ale i ti malí, třeba takoví, kteří dají třeba 500 korun nebo bednu koláčů či hrnc guláše.

Když se začne termín blížit, sháníme ubytování a stravování. Z více než 500 účastníků jich tady asi 200 potřebuje nocleh. Někteří účastníci, například zahraniční soubory, přijedou už třeba ve středu před akcí. Pro ně se pak sjednávají další vystoupení v okolí. Navíc se snažíme jim ukázat Bělohrad a naše krásné Podkrkonoší. Někteří chtějí vidět Prahu, tak je potřeba jim dělat průvodce. Hodně vystoupení se dělá recipročně, to znamená, že Hořeňák někde vystoupí, např. v zahraničí, a zato jejich soubor vystoupí v Bělohradě, vzájemně si nic neplatíme.

Těsně před festivalem přijde velký nápor. Soubory jsou v Bělohradě, do toho se staví pódia, vozí židle, aparatura, výzdoba a tisíc dalších věcí. Už je ale všechno v běhu a nedá se to zastavit. Tak to bylo i letos. Musím poděkovat všem, kteří nám pomohli a kteří se účastnili přípravy a realizace. Zvlášť Městu Lázně Bělohrad. Festival jsme zvládli a jdeme připravovat další. Ten v roce 2007.

Slavnosti písní a tance

Ú „Pod Zvičinou“ 2006

Záštitu nad letošním folklorním festivalem převzal mimo jiné i **MUDr. Radim Uzel**, sexuolog a veskrze zajímavá osobnost. Pobył v Lázních Bělohradě tři dny, sršel vtípem i moudry a v sobotu večer měl na zámeckém nádvoří samostatné vystoupení nejen o sexuologii. Zastihl jsem jej na procházce před sokolovnou a on se ochotně rozpovídal.

Vy nejste prý v Lázních Bělohradě poprvé?

Já, pokud správně počítám, jsem byl v roce 1953, tedy před třiapadesáti lety, jako dítě léčen tady v dětské léčebně. Vypadalo to zde úplně jinak. Přesto vám některé věci i po půl století utkví v paměti. Například si pamatuji Bažantnici, kam jsme chodili jako děti na procházky. Lázně vypadaly také jinak, ve slatině nás například koupali ve dřevěných škopcích. Mám mnoho veselých zážitků s kamarády. Vzpomínám na pana učitele Fóla, který nás tady učil a který prý umřel docela nedávno, škoda, že jsem se s ním minul. Vzpomínám si na to, že jsem tady poprvé v životě jedl jogurt. My jsme nevěděli, co to je. Říkali nám, bude to dobré, když si na to nasypete krystalový cukr. Krásně v tom jogurtu křupal. Mám opravdu hezké vzpomínky na těch asi šest týdnů, bylo to pro nás dětí velmi exotické.

Dnes, když procházím městem, je to úplně jiné. Asi před osmi lety jsem tudy projížděl a z jakési nostalgie jsem se zde zastavil a mám dojem, že i za těch pouhých osm roků se to tady obrovsky zvedlo. A víte, co se mně vůbec ze všeho nejvíce líbí - ty chodníky. Pan starosta říká, že to bylo drahé, ale město to ohromně zvedne. V Praze se k tomu také vrací. Je na první pohled vidět, že se o to vedení města stará. Zajímavé, kolik dotací se podařilo městu získat, to se musí umět, mít schopné lidi.

Včera jsem byl na návštěvě v lázních. Já mám také atestaci z lázeňství. Za mlada jsem byl čtyři roky zaměstnán jako lázeňský lékař ve Františkových lázních. Přes sirnoželezitou slatinu mám dokonce kandidátskou disertační práci. To je stejná slatina, jaká se používá tady. Ve Františkových lázních se používá k léčbě gynekologických problémů. Navrhoval jsem zdejšími kolegům, že by mohli rozšířit indikační seznam o gynekologickou léčbu. Právě při této léčbě je sirnoželezitá slatina nesmírně užitečná a ve spojení s klimatickou léčbou by měla určitě velký úspěch. Já jsem slyšel, že zdejší ovzduší je velmi čisté, ne-li přímo nejčistší. Sice například Karlova Studánka v Jeseníkách, kde jsem měl chalupu, tvrdí totéž, ale řekněme, že je to pravda.

Chalupu v Jeseníkách jsem prodal, tak mohu kopat za Bělohrad. Chalupu už sice nechci, ale láká mě, že bych sem přijel jako pacient. Byla by to taková reminiscence po více jak padesáti letech. Pacient, tehdy jako dítě, teď jako stařec nad hrobem, takže uvidíme.

Děkuji za rozhovor.

JAK SE JEZDÍ V BĚLOHRADĚ MAMINKÁM

Léto se rozpušlo jako dozrálé poupě, sluníčko zahnal mraky a do ulic vyjely maminky s kočárky. Bělohrad rázem omládl. Kočárky nejrůznějších typů a barev, modré, šedé, oranžové, zelené, od moderních sportovních trojkombinací po ty klasické, nadýchané bílými dečkami. Rozložitější koráby vezou hned dva drahocenné poklady. Miminka povolila oddechovou pauzu a tak matky běží v poklusu za nákupem, spěchají vyřídit úřední záležitosti, stavít se u lékaře, sdělit něco strašně důležitého, co rozhodně nepočká, kamarádce. Každá minuta je drahá, vždyť mateřská vůbec není dovolená, ale vyčerpávající směna bez konce, zvláště s více dětmi.

Jen ty šťastnější, jištěné doma babičkami a ostatním pomocným personálem, vychutnávají radost z delší poklidné jízdy. Kam jezdí bělohradské maminky? Procházejí se po

lázeňském korzu, projíždějí vedlejší tiché ulice, s chutí zamíří do Bažantnice, do zámeckého parku. V lesním a lučním tichu, silném jako víno, se děťátku tak sladce spí! Kočárkové trasy pro náročné vedou na Byšička, do Brtve, případně na Horní Novou Ves podle Javoroky. I na samotném náměstí je tolik příležitostí k vítaným setkáním, pochlubit se a popovídat se známými. Kočárky drncají po nových chodnících, hladce kloužou po lázeňské dlažbě, houpají se na parkových cestičkách. Lavičky jsou přesně všude tam, kde být mají. Cesty jsou sjízdné, stačí jen vyhnout se místům ve stavu momentální rozkopanosti.

„Vy se v Bělohradě máte, tolik parků a tichých míst, je kam jet!“ povzdechnou si často maminky novopacké a jičínské. A mají pravdu.

Co všechno se dá v Bělohradě s dítětem v kočárku zařídit? Je toho hodně. Vyřídit potřebné záležitosti na sociálním odboru, na

úřadu práce, zajet na poštu, nakoupit v samoobsluze Jednoty na náměstí. V klidu si vybrat hezoučké oblečení pro dítě v obchodu u Klúzových, koupit si pro poučení některý z krásných maminkovských časopisů v trafikách. S dítětem po boku je možné nechat se zkrášlit v kadeřnickém salónu Wella, dopřát si příjemné posezení u stolku před cukrárnou nebo před kavárničkou na Malém náměstí, případně si zajet na kávu a zákusek do lázeňské kavárny. Na pravidelnou prohlídku a očkování do poradny dětské lékařky MUDr. Rybníčkové mají kočárky cestičku vyježděnou, zajíždí se tam zezadu ze dvora. Ale do lékárny nebo na městský úřad je už nutné od kočárku odejít, a to zkušené maminky nerady dělají.

Nasyčená miminka se blaženě provalují, kopou usilovně nožičkami, žužlají dudlík nebo si cucají palečky i celou ručku. Zaujatě pozorují větve stromů, houpající se ve větru nad kočárkem, zajímají se o dění v korunách stromů, zřejmě zpěvu ptáků rozumějí. Zkoumavě sledují oblaka, soustředěně naslouchají šumění fontány před lázněmi i v zámeckém parku. Rozzáří se úsměvem nebo nakrabatí bradičku, když do jejich světa nahlédne cizí zvědavá tvář. Kočárky vrní, broukají, zpívají si i řvou. Děti v Bělohradě přibývá, letos se jich do 12. června narodilo 11. Všechny mají líbezná jména - Anetka i Natálka, Terežka i Anička, Lucinka a Jakoubek, Patrick, Vincent, Vaneska, Ondřejek i Michálek. Frekvenci nejčastěji dávaných jmen vede za poslední rok a půl suverénně Vojtěch, v Bělohradě máme už čtyři. Tři Honzíčky a Martínky, tři Aničky a Terežky. Bělohradští rodiče si pro své novorozence oblíbili i jména David, Ondřej, Nikola, Kristýna, Aneta.

Co si maminky přejí? Oddělit dětské hřiště aspoň malým plůtkem, aby děti nemohly vybíhat k silnici, a omezit ve městě těžký dopravní hluk. Všude, kde to jen trochu jde, vybudovat bezbariérový přístup. Nejbližší plavání pro maminky s dětmi je až v Jičíně a v Hořicích, ale bazén je přece i v Bělohradě. Funkci mateřského centra s možností kontaktů a výměny zkušeností s jinými matkami a pro děti příležitosti ke hrám s vrstevníky plní oblíbené dětské hřiště. Však si ho rodiny s malými dětmi bohatě užívají.

Ať kvetou bělohradské maminky jako růžičky a děti je jako poupátek! Kočárkům vítr do plachet a šťastnou cestu!

BĚLOHRAD

v labirintu tajemna

Jak se tam naše město dostalo? A nejde o přehnané tvrzení patriota? Nikoliv. Máme před sebou důkaz. Je to velice pěkně vyprávěná kniha, na jejíchž černých deskách se třpytí zlatý nápis: *Labyrintem tajemna aneb Průvodce po magických místech Československa*. (Knihu sepsal Martin Stejskal a v roce 1991 ji vydalo nakladatelství Paseka.) Zatímco Nová Paka a Hořice mají v této publikaci po jednom „tajemnu“, my tam máme tajemnosti tři. Chcete vědět, které to jsou? Otevíráme zmíněnou knihu, abyste mohli číst:

LÁZNĚ BĚLOHRAD

Orající čert

Jihovýchodně od města podél lesa Úlehliny se táhne od Byšiček směrem k Lukavci hluboká strouha. Říká se jí Čertova brázda. Vyoral ji ďábel pluhem, do něhož byli zapřaženi dva z krutých pohůnků někdejších majitelů bělohradského panství Schaffgotschů.

Bílá paní tajemnou věštkyní

Severovýchodním směrem od Lázní Bělohradu se vypíná vrch Kamenná Hůra. V místě Na kopci (489 m) bývalo staré hradíště a dosud jsou zde rozeznatelné valy. Podle pověsti tam stával hrad krutého pána, který se jednoho dne i s nashromážděnými poklady propadl do země. Pán hradu se zjevuje v podobě černého kozla a hlídá své bohatství ukryté v zemi. Podle jiné verze má jeho duch podobu strakatého kocoura. Vypráví se také, že poklad hlídá rota trpaslíků. Nad tímto místem, známým jako Čertův sklep, bývají často vidět modravé plamínky.

Občas se tu zjevoval i přízrak naříkající Bílé paní, věštky z kázu celým Čechám. Prý jenom tady, pod Kamennou Hůrou, budou lidé ušetřeni všeobecné zkázy.

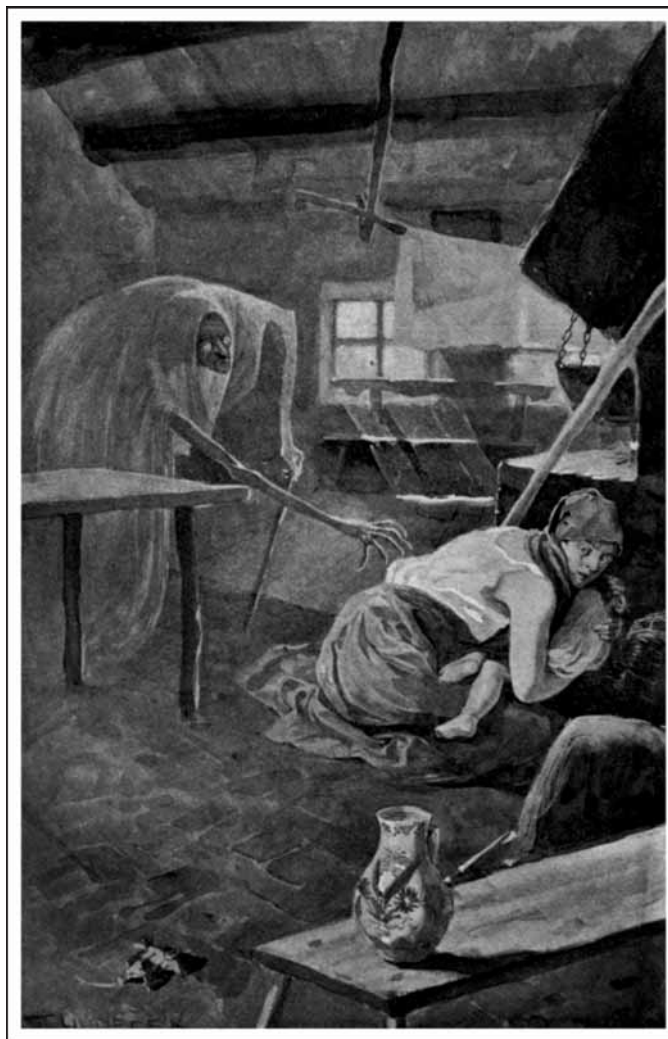

Svatební košile

Na nevysokém vršku východně od města stojí bílý, původně románský kostelík sv. Petra a Pavla. Říká se zde na Byšičkách. Údajně tu stávala kdysi ves Byšice, která se kvůli hříchům svých obyvatel propadla do země. Zká-

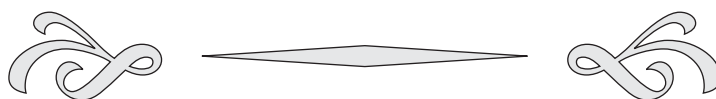

ze ušel jen kostel, a to díky jedinému místnímu věřícímu, který se na jeho schodech modlil ke svému patronu, sv. Petrovi. Dosud jsou zde u kostelních dveří vidět dva důlky v tvrdém kameni, které orodovník vyklečel. K tomuto kostelíku se hřbitovem i k cestě z Miletína na Byšičky se vztahuje Erbenova balada Svatební košile. Dnes tudy prochází turistická cesta K. J. Erbena. Pověst o pokladu v blízké Červené Třemešné se stala předlohou balady Poklad.

Vícekrát než Bělohrad je v tomto strašidelném místopisu s mnoha mapkami a popisy nadpřirozených bytostí zmíněna Pecka. A protože jedna její kuriozita se týká nás, rovněž ji přetiskujeme:

Tajné chodby z hradu

Podle pověsti vycházejí z hradu Pecky tři podzemní chodby. Jedna vede až do Miletína, druhá na tzv. Kulatý vrch v Hůře nad Lázněmi Bělohradem a třetí ústí poblíž hradu.

Vzhledem k tomu, že uvedené báchorky známe především ze sbírky Františka Čípa (Pověsti, pohádky a lidový humor na Novopacku), zaujalo nás, že Stejskalova publikace je poněkud doplňuje (les Úlehlina, Čertův sklep, Bílá paní). Nu a pár nesrovnalostí (vrch Na kopci není v Hůře, ale u Valů), autorovi snad odpustíme.

Malíř a ilustrátor Kamil Lhoták kdysi poznamenal: „Zaplať pánbůh, že svět je tajemnej. Dokud jsou tajnosti, tak je furt nějaká zábava.“ Buďme tedy rádi, že přívětivý Bělohrad patří i do labyrintu tajemna.

Karel Pumr s manželkou Růženou

tor strhával lidi kolem sebe svým zápalem. Byl vytrvalý, neodbytný, houževnatě šel za svým cílem a také ho vždy dosáhl. Měl ve své funkci porozumění pro problémy ostatních, dovedl na ně citlivě reagovat. Jednal čestně, spravedlivě, v případných sporech hájil vždy právo. Jako dlouholetý ředitel byl držitelem titulu „Zasloužilý učitel“, v roce 1975 mu bylo uděleno státní vyznamenání „Za zásluhy o výstavbu“. Za svou aktivní a obětavou práci získal i další uznání.

Po celý život si vážil vzdělání a poctivé práce, kterou dovedl ocenit. Ke svým spolupracovníkům byl náročný, důsledně vyžadoval přesnost a kvalitní práci, ale sám šel v tomto směru příkladem a na jeho slovo bylo spolehnutí. Na takového člověka se nezapomíná. Před 25 lety, 18. srpna 1981, z našeho středu odešel, bylo mu 71 let. Důkazem velikosti jeho osobnosti je to, že i po letech na něho jeho spolupracovníci rádi a s úctou vzpomínají.

Mgr. Antonie Vanišová

Ing. Karel Pumr

Ráda vzpomínám tímto dopisem na vzácného člověka, který se výrazně zapsal do novodobé historie Lázní Bělohradu, zasloužil se o rozvoj zdejšího zemědělského školství.

Ing. Karel Pumr se narodil 16. 1. 1910 v Třebehovicích pod Orebem, promoval 4. října 1958 v oboru inženýr - zemědělský ekonom. Bělohrad se stal jeho druhým domovem. Přípravoval zde podmínky pro vznik zemědělské školy, a když byla 24. srpna 1959 v bělohradském zámku zřízena, byl jmenován jejím prvním ředitelem. Jeho zásluhou se v roce 1975 sloučilo bělohradské ZOU se ZOU v Mladějově a v Jičíně a byla zde vytvořena i Střední škola pro pracující. Pod jeho vedením byla provedena celá rekonstrukce zámku, vybudováno mechanizační středisko a postavena budova nové školy.

Ing. Karel Pumr byl dobrým ředitelem. Jako skvělý organizá-

Dne 23. 9. 2006 se bude v Lázních Bělohradě (v areálu ČSAD U Iva) konat **Národní výstava psů ruských a asijských plemen**. Tuto výstavu specializovanou na plemena kavkazský ovčák, moskevský strážní pes, středoasijský pastevecký pes a jihoruský ovčák pořádá každoročně Kynologická organizace Security dogs (KOSD) za podpory města - zástupce města vždy vybere psa, kterému předá cenu, kterou věnovalo město: Vítěz města Lázně Bělohrad. Na této výstavě je pokaždé možno vidět rekordní počet moskevských strážních psů - na výstavě 17. 9. 2005 jich bylo 18, což je nejvíce v Evropě (s výjimkou země původu).

Srdčně zveme na výstavu všechny, kteří se o tato plemena zajímají, i ty, kteří se jen rádi podívají na krásné velké psy.

Za KOSD Jana Zemanová

Chtěl bych se zeptat, zda je někdo schopen, a hlavně kdy, udělat přítrž tzv. **motocyklovým závodníkům**, kteří si z ulice v obci, kde je omezená rychlost, viz. silnice z Horní Nové Vsi do Lázní Bělohradu, dělají testovací a závodní dráhu. Nejen, že ohrožují ostatní účastníky silničního provozu, ale znepříjemňují život lidem, bydlícím v blízkosti silnice. Mám též pochybnosti o tom, zda jejich jezdecké umění odpovídá výkonnosti motocyklů, na kterých jezdí.

Josef Vrabec, Horní Nová Ves

Poznámka: Na dotaz redakce ohledně řešení rychlé jízdy a nesprávného parkování v obci odpověděla policie: „**Situaci řešíme v rámci běžné služby**“.

Oprava! Autorkou článku „Adopce na dálku“ v BL3/2006 je Pavla Vernerová, žákyně 9. A třídy ZŠ.

Čsl. armády 233
 (naproti Hypernově)
 499 828 311
 777 601 220
 výroba, montáže, servis

- zimní zahrady
- okna a dveře (plastová i dřevěná)
- markýzy
- zasklívání balkónů a lodžii

-15%
akční sleva

www.modela-trutnov.cz
info@modela-trutnov.cz

TMW

výrobce a dodavatel lesotechniky
značky LEMEX®

prodej hutního materiálu

Leontíny Mašínové 371
507 81 Lázně Bělohrad
tel.: 493 792 229
fax: 493 792 368

www.tmv.cz

KATASTROFA NA SEVEROZÁPADNÍ DRÁZE

Dne 6. června 1906 došlo k velikému železničnímu neštěstí na „Severozápadní dráze“ mezi Novou Pakou a Bělohradem. V tom roce šlo o svatodušní pondělí, tedy svátek, a ve vlaku bylo na 200 cestujících. Neštěstí se stalo v místě nad Valdovem na Uhlíře, kde je mírný svah. Samozřejmě, že se vše vyšetřovalo a dle odborníků u vlaku přílišným napětím prasklo péro uhláku a následkem toho se vymrštilo všech deset vagonů z kolejí. Podle tehdejšího tisku „*nejhůře odpykal katastrofu poštovní vůz a jeho personál. I další škody nedají se ani vylíčit. Troskami poštovního vozu byl usmrcen poštovní sluha Jan Fischer, jenž zanechal po sobě 5 nedospělých sirotků. Smrtelně zraněno bylo ještě 5 poštovních úředníků, vážněji bylo zraněno 35 osob, 11 dalších pak lehce. Všichni byli dopraveni do nemocnice v Nové Pace.*“ Letos je tomu tedy 100 let!

V 19. století prodělávala železnice bouřlivý rozvoj a díky tomu ta v Česku patří k nejhustším sítím na světě a v Evropě. A několik dat: S vyměřováním severozápadní dráhy se začalo v okolí Bělohradu 4. října 1868 a v dubnu roku 1869 byl u Nové Paky již navrtáván tunel. Jezdití se ale začalo dříve na trati Pardubice - Liberec - už v roce 1856. Pro bělohradské tak nejbližšími stanicemi byly buď Ostroměň a nebo Horka u Staré Paky, naštěstí ne nadlouho. Tam se muselo pěšky.

A ještě na vysvětlenou, proč je řeč o severozápadní dráze? Naším hlavním městem byla přece Vídeň!

Dle zápisků svého otce Jaroslav Kugler.

COMPLETE INTERNET SERVICES

Complete Internet Services, s.r.o.

Fortna 43, 506 01 Jičín

Nám. K.V. Raise 147, 507 81 L. Bělohrad

tel.: 800 900 231

www.internetnaklic.net

**Nabízíme profesionální:
webhosting, webdesign
připojení na Internet**

registrace a provoz domén, poštovních schránek, webových stránek, tvorba www, programování objednávkových, rezervačních a administračních aplikací, programování systémů snadné aktualizace, provozování bezdrátových sítí

mezi naše zákazníky patří:

AGS Jičín, ČSAD Liberec, Hewlett Packard, Raiffeissen, Senator Travel, Motopoint, Český Telecom, Česká národní zdravotní pojišťovna, Bazény Borovnička, Anenské slatinné lázně, Město Lázně Bělohrad, Kobit, Pumr & Ryba, Hailo, Lemex, TMW, Alucon, K2 a stovky dalších.

cis - internet na klíč

GARÁŽOVÁ A PRŮMYSLOVÁ VRATA

ZALOŽENO
L.P. 1993

Čsl. armády 233
(u Hypernovy)

499 828 311

777 601 220

info@modela-trutnov.cz

**automatické vjezdové
brány, parkovací závory a
parkoviště, automatické
dveře, mříže a předokenní**

**rolety, stínící a
zabezpečovací
technika**

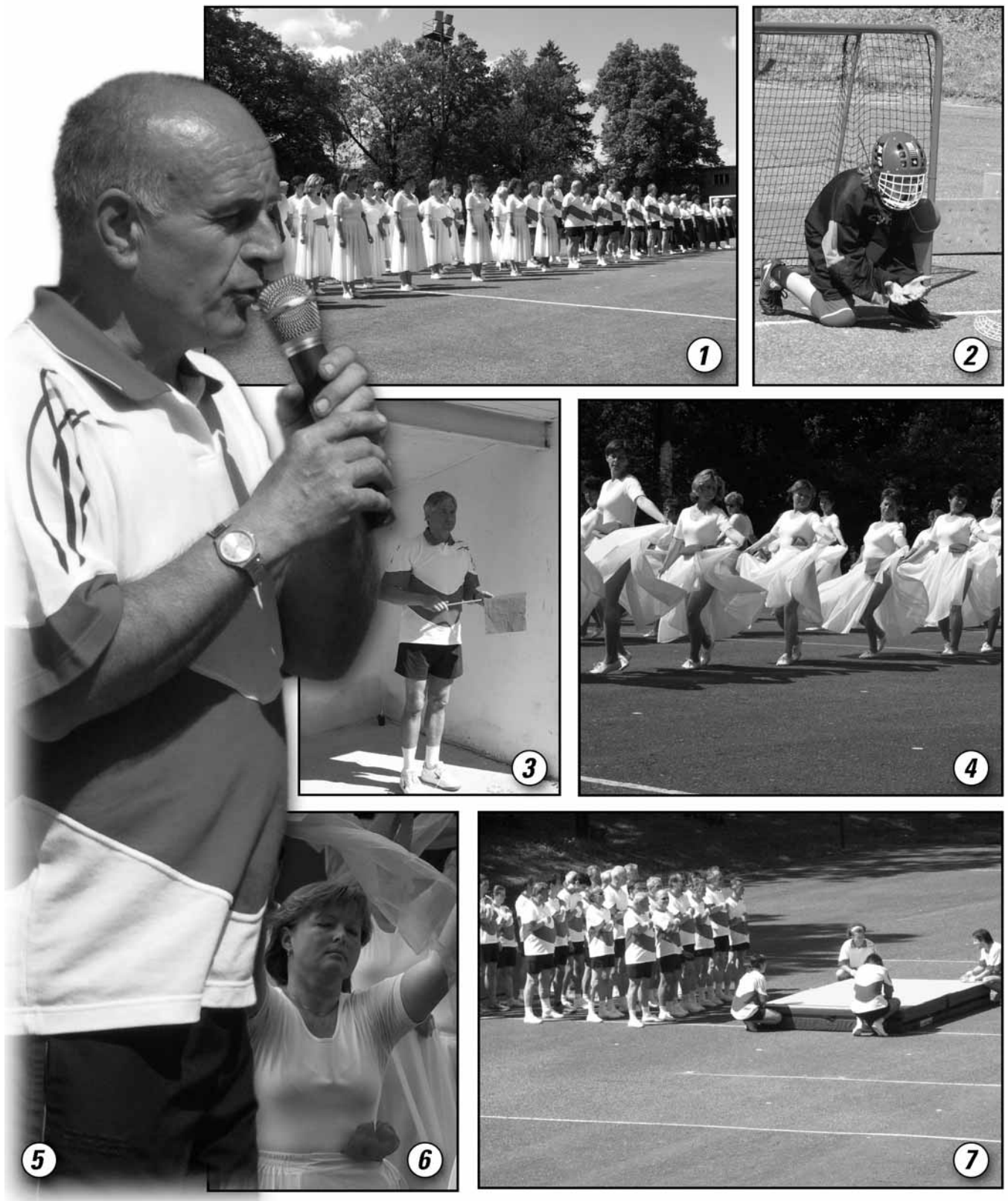
www.modela-trutnov.cz

výroba - prodej - montáž - servis

SOKOLSKÝ DEN

Sobota 10. června 2006 v 15.00 hodin / Pořadatel: TJ Sokol Lázně Bělohrad

1 - Nástup 108 cvičenců a cvičenek, 2 - Ukázka florbalu. V akci brankář bělohradských žáků Filip Kňourek, 3 - Župní náčelník Václav Jírů, 4 - Skladba žen – Zpěv naděje, 5 - Úvodní řeč starosty bělohradské Tělocvičné jednoty Sokol ing. Stanislava Nálevky, 6 - Dana Rejmontová, cvičenka i vedoucí sestavy žen, 7 - 36 mužů ve skladbě Chlapáci II, 8 - Věrná garda a jejich Ta naše písnička česká na muziku Karla Hašlera, 9 - Po cvičení se hráli i malý fotbal. Tým FC Sborná s nejlepším hráčem turnaje Tomášem Lámmrem /dole uprostřed/, 10 - 1. FC Bago s brankářem a prezidentem klubu Zdeňkem Oldou Žampou /nahore uprostřed/

REPUBLIKOVÉ FINÁLE ŽÁKŮ ZŠ V MINIFOTBALU

Školní sportovní klub Základní školy K. V. Raise má ve školním sportu renomé skvělého organizátora sportovních akcí pro žáky a žákyně. Patří k nejčastějším organizátorům školních sportovních soutěží na okrese Jičín, ale v posledních letech také k nejlepším školám, co se týká sportovních výsledků.

V letošním roce jsme se úspěšně ucházeli o pořadatelství Republikového finále žáků základních škol v minifotbale, termín byl naplánován na 13. – 15. června. V září byl sestaven organizační tým ve složení Karel Saal, Eva Lacinová, Marie Hanzlová a Mirka Brychtová, přípravy, jednání s partnery, shánění financí a zajištění zázemí pro účastníky však zaměstnávalo nejen je, ale téměř celý učitelův sbor a vedení. A tak není divu, že fotbal hýbal životem základní školy podobně jako MS v Německu a i zavilí nepřátelé fotbalu a obdivovatelé jiných televizních sportů (jako například Ordinace v Růžové zahradě a Rodinných pout) začali mít o fotbal trochu zájem, a zjistili (nebo spíše zjistily), že při fotbalu se kope do balónu a nejsou tam hokejky.

Perfektní organizační schopnosti Karla Saala a jeho týmu slavily úspěch. V červnu proběhlo výtečně zorganizované, finančně i materiálně zajištěné finále ve vší slávě. Skvělá prezidentka turnaje Eva Lacinová vyjednala s vedením školy „ředitelské volno“ pro žáky, škola sloužila jako stravovací zá-

zemí pro mladé fotbalisty a učitelé společně s početnou skupinou žáků se starali o spokojenost mladých fotbalistů. Výborní deváťáci nás opět přesvědčili o tom, že za absolventy se naše škola stydět nemusí. Ti letošní byli zvlášť super...

Systém soutěže byl připraven do dvou hracích dnů. První den se hrálo v dvou skupinách po třech týmech, závěrečný den byly semifinálové a finálové zápasy. Vítěze pěti krajských kvalifikací – ZŠ Kyjov, ZŠ Strakonice, ZŠ Uherské Hradiště, ZŠ Jana Wericha Praha a ZŠ Smiřice – doplnilo bělohradské mužstvo, které nepostoupilo a hrálo pouze z postu hostitele.

A jak celý turnaj dopadl? Vítězem se stalo družstvo Základní školy Jana Wericha z Prahy, které ve finále zdolalo tým Kyjova. Třetí se umístily Strakonice a čtvrtý tým ze Smiřic.

Ohlasy na organizaci byly velmi pozitivní, k vidění bylo mnohé z fotbalového umění, počasí bylo krásné, bylo navázáno mnoho nových přátelství a kontaktů. Zkrátka, akce se vydařila a vzpomínky zůstanou krásné. Je tomu tak i díky sponzorské a organizační výpomoci jednotlivců i organizací – jmenovitě patří poděkování za finanční výpomoc firmám DEPRAG CZ, ALUCON, CK Hoška Tour, Ing. Miloš Nosek a spol., Anenským slatinným lázním a.s., Městu Lázně Bělohrad a Královéhradeckému kraji. Perfektní spolupráce byla s fotbalovým, tenisovým a volejbalovým oddílem a samozřejmě celou akci finančně a organizačně zaštiťovala Asociace školních sportovních klubů ČR v čele s předsedou krajské rady Josefem Čurdou. Poděkování patří také všem učitelům, kteří pomáhali turnaj organizovat, a také panu Milanu Lacinovi za všestrannou obětavou výpomoc.

Prožili jsme krásné sportovní dny plné fotbalu, sluníčka a hezkých vztahů. Ať nám vzpomínka na dny, kdy jsme všichni táhli za jeden provaz, vydrží co nejdéle.

Jaroslav Jirásko – ředitel školy

Vzpomínkový program k 80. výročí úmrtí Karla Václava Raise

Vzpomínková akce k 80. výročí úmrtí bělohradského rodáka, spisovatele Karla Václava Raise proběhla v Lázních Bělohradě 5. července. K výročí byla připravena řada akcí. Ve Fričově muzeu byla zahájena vernisáž výstava starých pohlednic města. Tu sem zapůjčil další místní rodák Viktor Teimer. Více jak 600 pohlednic, jež se zde do konce září prezentují, je jenom malou částí rozsáhlé sbírky. S jistou nostalgií dokumentují vývoj města od konce 19. století do nedávné doby. Dopoledne byla také otevřena dětská naučná stezka „Putování Raisovým krajem s dětmi“, která kopíruje část naučné stezky „Po stopách K. V. Raise“ a zábavnou formou seznamuje děti se zdejšími krajem a jeho pověstmi.

Odpolední část programu zahájilo otevření rozšířené expozice v Památníku K. V. Raise, která mapuje spisovatelovo dílo, životní cestu a podměty, ze kterých čerpal ve svých knihách. Je také ukázkou doby, ve které Karel Václav Rais žil. Návštěvníkům Památníku zahrála dechová hudba Javorka.

Velmi se vydařilo dětské odpoledne, které na Pardoubku u jednoho zastavení dětské naučné stezky uspořádalo Občanské sdružení Frič. Velké množství dětí soutěžilo, hrálo si a seznamovalo se s Bělohradskými pověstmi za přítomnosti Vodomila Pardoubského, který sem zavítal se svou družinou.

Hlavní večerní program byl zahájen v 19,30 v sále Lázeňského hotelu ČSAD. Vystoupila v něm v Bělohradě velmi známá operní pěvkyně Edita Adlerová, herec Radovan Lukavský a Bělohradský ženský sbor. Do posledního místa zaplněný sál naslouchal Dvořákovým áriím a ukázkám z Raisovy tvorby v mistrném podání Radovana Lukavského. Vynikající výkon podal Bělohradský ženský sbor, který se po létech znovu v omezeném obsazení sešel a přednesl k Raisovu výročí nádherný program. Celým večerem zasvěceně a velmi citlivě provázel Zdeněk Prchal.

(las)

Kam se poděla naše zpěvnost?

Úvodem mi dovoluťe ocitovat závěr dopisu, který mi nedávno poslal spisovatel Ludvík Vaculík: „A teď chodím každé pondělí večer do Penklubu, kde máme skupinu pěveckou, která se jmenuje Wlastenci. Zpíváme si jen pro sebe! Když je ale nějaký společenský důvod, jdeme také zpívat a svůj úkol jsme si definovali takto: infikovat společnost zpěvem. Totiž když si zazpíváme pár písni, lidé se přidávají, líbí se jim to a diví se, proč si vlastně sami nezazpívají.“

Jeho slova působila na mne jako pohlazení. Dlouhou dobu totiž s lítostí pozoruji, jak zpěvnost našeho národa upadá. Ve společnosti se zpívá čím dál méně, v rodinách se přestalo zpívat úplně. A to se tam dříve nejen zpívalo, ale i muzicírovalo! Když jsem učil v dětské léčebně, sjížděly se tam děti z celé republiky. Pokud jsem se zeptal, co ve škole zpívají nebo kterou lidovou píseň znají, vždy jsem narazil u menších dětí na ostych, u větších na přezíravou nechuť. Cítil jsem, že zazpívat si lidovou píseň považují za něco méněcenného.

Stav a současná úroveň naší zpěvnosti má trochu hlubší dopad. V době mistrovství světa ve fotbalu jsem patřil mezi ty, kteří prožívali u televizoru vzrušující chvíle, jež tato hra přináší. K fotbalu se nemíním vyjadřovat, to patří fotbalovým odborníkům na jiných stránkách jiných listů. Já jsem se zájmem pozoroval chování hráčů těchto reprezentačních mužstev při hraní hymny svého státu.

Krásný pohled byl na Italy. Radostně, s nadšením, ba přímo jásavě zpívali spontánně svou hymnu. Jejich fanoušci na stadionu je ve zpěvu podpořili.

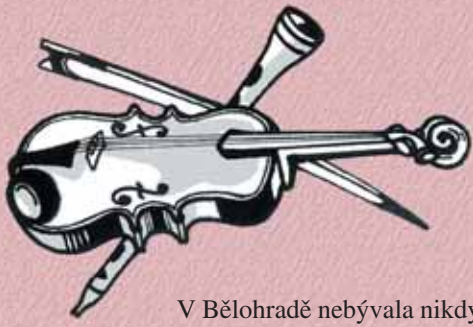
Němci nezpívali svou hymnu tak spontánně jako Italové, ale opět ji zpívali všichni s hrdě vztyčenými hlavami. K jejich zpěvu se přidaly nejen tribuny, ale zpívala ji s nimi i německá kancléřka, paní Angela Merkelová - a s jakou chutí !!!

Nebudu se zmiňovat o dalších mužstvech, stačí říci, že svou hymnu si rádi zazpívají i sportovci z Afriky. Právem bychom očekávali, že naši sportovci, kteří reprezentují národ proslulý svou hudebností, znají svou hymnu a budou ji také zpívat. Omyl! Sotva se začala hrát naše hymna, brankář Čech i "malý Mozart" Rosický svěsili hlavu a dívali se do země a většina hráčů v čele se svým trenérem Brücknerem zaryté mlčela. Pohled na ně byl opravdu tristní.

Zpěv hymny není věcí jenom toho, kdo umí nebo neumí zpívat. Je to věc národní cti, vyjadřujeme tím národní hrdost, hrdost nad příslušností ke svému národu.

Dlouhá léta jsem učil děti ve škole naši hymnu zpívat, vždy jsem říkal, že je to píseň ze všech nejkrásnější a snažil jsem se v nich pěstovat lásku a úctu k ní. Pohled na vrcholové sportovce, kteří svou národní hrdost nedokáží projevit, mě zarmucuje.

Zdeněk Prchal

Malá galerie osobností

V Bělohradě nebyvala nikdy nouze o dobré učitele hry na hudební nástroje. Zájem o nové žáky měli především sami kapelníci, kteří se tak starali, aby měli své kapely dobře a plně nástrojově obsazeny kvalitními a dobrými hráči a zájem o výuku měli i rodiče dětí, kteří chtěli mít v rodině muzikanta. A tak bylo zvykem posílat kluka „do houslí“, neboť těmi se zpravidla začínalo, než se kluk rozhodl pro jiný nástroj, třeba dechový. Tam, kde měli dceru, patřilo k dobrým mravům posílat ji na hodiny klavíru. Mezi ty učitele hudby, kteří ovládali hru na více hudebních nástrojů, na které také vyučovali, patřil i bělohradský kapelník

**Václav Hlavatý, narozený 10. června 1900
v Hořicích v Podkrkonoší.**

Bydlel v Dolní Nové Vsi, kde působil jako poštovní doručovatel. Hudba mu byla víc než koníčkem, byla to jeho velká láska. Byl hudebně velmi nadaný, ovládal hru na několik hudebních nástrojů, z nichž housle ovládal přímo mistrovsky. Částečná nedoslýchavost byla pro něho určitě značným handicapem a také důvodem, proč na smyčec při hře občas trochu více přitlačil. Přesto byl za svého života nejlepším houslistou, jakého Bělohrad měl. Hrál 1. housle ve smyčcovém kvartetu, které hrálo ve složení: 1. housle Václav Hlavatý, 2. housle Stanislav Stránský, viola František Fól, violoncello Josef Stejskal. Bylo to velmi dobré složení nadšených hudebníků, kteří si s chutí zahráli i díla našich předních klasiků. Za více než třicet let, které uplynuly od doby jejich působení, se už žádné další smyčcové kvarteto nebo jiný komorní soubor, zabývající se vážnou hudbou, v Bělohradě nevyskytl. Pokud bylo třeba při koncertech smíšeného sboru Malát nebo Bělohradského dětského sboru doprovázet některé skladby orchestrem, vždy byl Václav Hlavatý vedoucím prvním houslistou. O tom, jak zapálený muzikant byl Václav Hlavatý svědčí i to, že se ještě v pozdním věku jezdil zdokonalovat ve hře na housle k profesoru Josefu Muzikovi, našemu přednímu koncertnímu mistru a žákovi Otakara Ševčíka. Kromě houslí ovládal také hru na akordeon, klavír a kytaru. Na tyto nástroje vyučoval své žáky v hudební pracovně svého bytu. Jako hudební pedagog byl přísný a nesmlouvavý a žáci, kteří prošli jeho školou, dostali opravdu dobré základy. Z nadaných žáků sestavil malý orchestr, se kterým vystupoval i v místních lázních. Při koncertu nedirigoval, ale stál před nimi a hrál první housle. Tzv. vážnou hudbu měl Václav Hlavatý rád, ale rád si zahrál i hudbu k tanci. Působil v Bělohradě také jako kapelník tanečního orchestru, ve kterém sám hrál na klavír. Skladby pro jednotlivé nástroje si sám aranžoval a hrával je pak s kapelou nejčastěji v restauraci v Bažantnici, kam si přišli zatančit nejen lázeňští hosté, ale i místní občané. Dnes už tato restaurace nestojí. Václav Hlavatý zemřel 14. května 1974 ve věku 74 let, ve stejném roce, ve kterém zemřel kapelník bělohradské dechovky, Jindřich Hrnčíř. Bělohrad se tak rozloučil v jednom roce se dvěma oblíbenými kapelníky, jejichž odchod způsobil městu citelnou ztrátu.

